

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek. anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az alispán jelentése.

megyénk szellemi életének mozgását, illetve közigazgatásunk képét híven és átlátszóan tünteti elő a következőkben közölt alispáni jelentés:

A folyó évi június hó 28-án tartott második rendes évnegyedes közgyűlés óta történt fontosabb eseményekről, van szerencsém jelentésemet következőkben összefoglalni:

I. A központi tisztviselők és járási hivatalok pontosan teljesítették feladataikat.

Időközben a topolyai, zentai, hódásághi, kulai és bajai szolgabírói, úgy a Zenta városi hivatalokat vizsgáltam meg és a négy első hivatal teljes rendben találtam, a bajai szolgabíróságnál tapasztalt hiányokat időközben pótolttam, a Zenta város tanácsánál fenforgó elmaradást pedig mindaddig chronikus bajnak kell vélelmem, míg a folyton 5 és 600 ügydarabban jelentkező hátraléknak végleges eltüntetése és az ügymenetnek végleges rendbehozatala tekintetéből szükséges előadói és segédszemélyzetbeli pótlás be nem fog következni.

II. A megyei házipénztárt az abban kezelt alapokkal, valamint a megyei árvapénztárt is a megyei levéltárban elhelyezett eredeti jegyzőkönyvek értelmében, havonként az előirt módon megvizsgáltam és a legteljesebb rendben találtam.

III. A közmunkaalap előző évi befizetési hátraléka a mult közgyűlés alkalmával kitett 56.445 frt 48 krt, e hátralékra időközben befolyt 28.819 frt 64 kr, a szabályszerű formák betartása mellett leírásba hozott 2034 frt 80 kr s így ezen alap korábbi évi hátraléka még kitesz 25.591 frt 04 krt, melynek behajtása iránt az eljárás folyamatban van.

Ezen kívül a folyó évi közmunka tartozásra a mai napig 76.764 frt 84 kr fizettetett be.

IV. A megyei tisztviselők és segédszemélyzet nyugdíjalapja a mult közgyűlés alkalmával 76.470 frt 54 krt tett ki, azóta befizettetett 4514 frt 49 kr s így ezen alap ma 80.985 frt 03 kr, az első részletből kimlevő követelés 5324 frt 16 krról 3220 frt 54 krra, a II-ik részletből kimlevő 12.558 frt 83 kr pedig időközben 9426 frt 94 krra súlydelt, a III-ik részlet befizetése iránt pedig a szükséges felhívások szintén ki vannak már boesátva.

V. A közpénztári számadások közül a mult közgyűlés alkalmával még 118 drb volt a közigazgatási számvétségűnél feldolgozás alatt, azóta befolyt 41 drb, összesen feldolgozandó volt tehát 159 drb. Ezekből elintéztetett: a) észrevételekkel 27 drb, b) a közgyűlésre előkészített 18 drb, maradt tehát feldolgozás alatt 114 drb.

Az 1886. évet megelőző időből hátralékban nincsen közpénztári számadás.

Az 1886-ik évekből pedig csak 4 számadás van hátra, melyeknek beterjesztése iránt immár a legszigorúbb intézkedések megtételén, hiszem, hogy a következő közgyűlésig sikerülend az ide vonatkozó hátralékokat végleg kiküszöbölhöm.

VI. A belviz rendezési ügyek fejlesztése tekintetéből a mult közgyűlés óta: az új-palánkai, a zenta-adaí, egy a Ferenc-esatorna jobb partján elterülő ugynevezett Delta-érdekeltsegeknek társulatokká való alakítása iránt a közgyűléseket a helyszínen megtartottam és ezen társulatok alapszabályai a társulati működés megkezdhetése tekintetéből a nagyméltóságú földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium jóváhagyását várják. A Futtak-vidéki lecsapoló társulat alakító közgyűlését szintén megtartottam és ezen társulat alapszabályai időközben a nagyméltóságú m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által immár jóváhagyván, ezen Begecs és Glozsán kihagyásával alakult 4496²¹⁹/₁₆₀₀ hold belvizmentesítését célzó társulat működését bizonyára azonnal meg is kezdendi.

A gombos-vajszkai nagy öblözet csatornázási munkálatai befejeztetvén, az ezek záradékát képező, a kir. kulturmélnökség által tervezett és a közmunka és közlekedési miniszterium rectificationának szoros betartásával munkába vett nagy zsilip beton munkálatai néhány nap előtt befejeztettek, a többi munka pedig serényen folyik.

Az ezen öblözetben fogatosított munkák kitünő hatásáról ottani szemleutamon örömmel győződtem meg s azok az eddigi eredményből következőleg, az egyesített községi birtokosok és uradalmak érdekelt földbirtokainak értékét s azok jövedelmező voltát már a kiépítés idejében is lényegesen fokozták s most a rendszeres gazdálkodás lehetővé tétele következtében bizonyára még inkább fogják fokozni.

A Csikér szabályozása tekintetében — az illetékességi kérdés a mult közgyűlés óta — törvényeszerűen rendbe hozatván, az értekezletet még e hó folyamán fogom alakuló közgyűlésre összehívni s a viszonyokhoz képest az időközben benyújtott alapszabálytervezet elfogadása esetére, a társulatot megalakítani.

A Bácsér vizitársulat a Bácsér rendezési munkálatokat a Szenttamás-Feketehegy közötti vonalrészen tényleg megkezdette s a temerinjáreki lecsapoló társulat csatornázási munkája is serényen halad.

VII. A palánka-ujvidéki út kiépítése tekintetében a mult közgyűlésen adott előzetes jelentéshez képest a versenytárgyalást a gazdasági választmány hozzájárulásával tényleg megtartottam s ezen útszakasz kiépítését az előirányzathoz képest 306.000 frton előnyösen biztosítottam, az építés, miután Ujvidék szab. kir. város intézkedése iránt kellő tájékozást nem nyertem, annélkül pedig az ujvidéki határtól Palánka irányábani építkezésnek értelme nem lett volna, az építkezés tényleges megkezdését megelőző tárgyalás Palánkán megtartatván, Guttman J. zimonyi lakos vállalkozó által az építkezést a palánkai gőzhajóállomáshoz vezető megyei műútrészletből kiindulól megkezdtem, e percben az építkezés már Ó-Palánkán van folyamatban s ha az ősz kedvező lesz, azt a palánka-esébi útszakaszon, a metkovicai belvizvezető csatorna hidjáig szeretném az idén befejeztetni, időközben Ujvidék város is kedvező választ adott, sőt saját elhatározása szempontjából terveinket is elkérte s így biztos reményem van ahhoz, hogy Ujvidék szab. kir. város a megyei határig terjedő saját útszakaszát Futtak irányában a jövő év tavaszán megkezdeti s az akkor általam a megyei határtól ugyanott folyamatba teendő műút építkezésünkkel kapcsolatban hozandja.

A jövő év folyamára tervbe vett további műút és esetleg vasút építkezéseket, valamint egyes forgalmi akadályok elhárítását célzó intézkedéseket, a mai közgyűlésre beterjesztett jövő évi közmunka alap előirányzata van hivatva részletesen megismertetni, melyet a Tekintetes törvényhatósági bizottságnak különös figyelmébe ajánlok.

A szabadka-zenta-óbecsei és zenta-horgosi helyierdekű vasút építési engedélye időközben a Nagyméltóságú közmunka és közlekedési miniszterium által kiadotván, az a mai közgyűlésen bemutatattik, s az emek kapcsán teendő intézkedés úgy ha az engedélyesek jelentkezése és előkészítési esetében ezen ügy odábbi fejlődéséről valószínűleg már a legközelebbi rendes közgyűlésen kimerítő jelentést fogok adhatni.

VIII. A személy és vagyon biztonság állapotát folyó évi június hó 21-től szeptember hó 20-ig lefolyt évnegyedben a zombori kir. csendőr szárnyparancsnokságtól vett következő hivatalos adatok tüntetik fel:

Gyilkosság előfordult 2, kiderített 1, vizsgálati fogságban 1, rablógyilkosság előfordult 1, vizsgálat alatt áll 1, rablás előfordult 5, kiderített 4, vizsgálat alatt áll 1, betöréses tolvajlás előfordult 21, kiderített 9, vizsgálat alatt áll 12, lopás és tolvajlás előfordult 91, kiderített 33, vizsgálat alatt áll 58, emberölés előfordult 3, kiderített 3, gyújtogatás előfor-

dult 23, kiderített 8, vizsgálat alatt áll 15, tüzeset ismeretlen okból 56 esetben.

IX. A közegészségi állapot a lefolyt III-ik évnegyedben általában kedvező volt. A járványok közül a himlő csakis Doroszlón, a kanyaró N.-Militicsen, és a hőkhurut Hódásághon uralgott enyhébb jelleggel és szelid lefolyással. Egyéb járványos avagy ragályos betegségek a vármegye területén nem fordultak elő.

A mult második évnegyed születési és halálozási adatai is eléggé kedvező arányt tüntetnek fel.

Született ugyanis összesen 6163 gyermek, meghalt 4968 egyén, tehát a születések száma 1195-tel haladja meg a halálozási eseteket.

A gyógyszerterek vizsgálata megyeszerte folyamatban van.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által Vaskut községébe engedélyezett gyógyszertár f. évi augusztus hó 9-én tényleg megnyitott.

X. Az állategészségügyre vonatkozólag f. évi június hó 28-tól f. hó 5-ig:

Takonykóban lezuratot 21 ló és lépfene-11 drb ló és 33 szarvasmarha hullott el.

Egyéb járványos betegség a hasznos háziállatok között nem fordult elő.

XI. A hegyesi csataemlék a mult közgyűlésen adott közlésemhez képest f. évi július hó 14-én a végrehajtó választmány által a hazafias közönség nagy részvéte mellett lélek emelő ünnepélyességgel tényleg lelepleztetett s én a szabadságharc és névtelen hősök ezen a megyei közönség adakozásából épült szép emléket további megóvás s fentartás céljából, a választmány kérelme folytán, a tekintetes törvényhatósági bizottság nevében át is vettem; a midőn ezen bizonyára helyesléssükkel találkozó ténykedésemet, — a tekintetes törvényhatósági bizottság jóváhagyásának kinyerése tekintetéből ezennel be is jelenteném, kedves kötelességemnek tartom még annak felmentését, hogy ezen emlékszobor létesítésére adakozás útján begyűlt pénzösszeg s annak gyümölcsöző elhelyezéséből egészben 2491 frt 94 kr állott a végrehajtó választmány rendelkezésére — melyből a szobor elkészítése és annak felállításával kapcsolatos költségek fedezésére fordított 2025 frt 33 kr fenmaradt s a megyei pénztárban ezen emlékszobor fentartási alapjaként gyümölcsöző kezelésbe vétetett 466 frt 61 kr, mely összegből s annak kamataiból hiszem, hogy ezen kegyelettel emelt emlékszobor fentartása önmagában hosszú ideig lehetővé váland.

A midőn ebből kifolyólag még aziránt kérem felhatalmazást, hogy a szobor végrehajtó bizottságának ügybuzgalmaért a megye közönsége nevében köszönetet nyilváníthatassak, jelentésemet befejeztvén s azt jóváhagyólag tudomásul vétetni s engem az utóbbi köszönet nyilvánításra is felhatalmazni méltóztassék.

Zomborban, 1887. október hó 6-án.

Schmausz Endre,
alispán.

Közegészségügy szeptember hónapban.

A lefolyt szeptember hónap közegészségügyi szempontból viszonyítva az előző hónaphoz, mind a halálozások, mind pedig az előfordult ragályos betegségek tekintetéből, kedvezőtlen volt, mert az előző hónapban 51 halálesettel szemben 69 haláleset fordult elő e hónap és ezek közül 19 ragályos betegség folytáni halál eset, míg az előző hónapban csak 6 ragályos betegségbeni haláleset fordult elő. A ragályos betegségek közül a himlőben elhaltak száma 17; torokgyíkban 2; a himlőben elhaltak közül egyik sem volt heoltva és közülük 15 esik a 7 éven alóli korra és csak 2 a hétéven felüli és pedig a 11. és 12. évkorra.

Kedvezőtlen a viszony a mult év megfelelő havához is, mert a mult évi szeptember hónapban csak 55, tehát 14-gyel kevesebb haláleset fordult elő.

Az uralkodó kórmentő a heveny, szörványosan fellépő ragályos betegségeken kívül a légzőszervek hevenylobbos és hurutos bántalmaiban nyilvánult. — Orvostudományi szempontból az élelmi cikkeket, tápszereket folytonosan ellenőriztem, de romlott, vagy az egészségre ártalmas élelmickek nem találtak. Panasz csak egy esetben érkezett be, egy magán egyéntől vásárolt liszt ellen. de a liszt romlottnak, vagy az egészségre ártalmasnak nem találtatott. Göresó alatt vizsgálva, tisztán buza kenyérei sejteteket mutat, tehát még keverve sincsen. Az egyetlen kifogás, hogy nem jól süthető, nem képezhetett rendőri

beavatkozást, miért is panaszos kártérítési szempontból a bírósághoz lett utatva.

A köztisztaság kifogástalan volt.

A fennálló 7 kéjtelep közül e hó folytán egy ismét megszűnt, ez már egy év leforgása alatt a 4-ik, minek oka a nagy számmal lézengő csavargó kéjnek és titkos kéjtelepek, mit igazol azon körülmény, hogy a rendőrség által megtartott hajszákkal 30 csavargó kéjné és 2 titkos kéjtelepen levő nő lett letartóztatva, kik közül 22 találtatott nemi betegségben szenvedőnek. Ezek elvonják a rendes vizsgálat és felügyelet alatt álló kéjtelepek jövedelmét és ezek tönkre mennek, de a bujakór — mint azt az előző hónapban helyettesítő tisztí alorvos ur is havi jelentésében kiemelte — ezen körülmény folytán íjesztő mérvben terjed, holott ha ezen körülményeknek elejét lehetne venni és a nyilvános kéjtelepek fentarthatnák üzletüket, bujakór terjedésére nem nyújtanék annyi alkalom, mit ismét igazol azon körülmény, hogy a fennálló 6 kéjtelep, szabályrendelvények tenként kétszer lett megvizsgálva 17 átlagos kéjnével és csak egy kisebb nemi megbetegedés fordult elő.

Az állatok egészségi állapota kedvező volt; köztük ragályos betegség, avagy ragályos bántalom nem fordult elő.

Orvos-törvényszéki, avagy rendőri boncolás nem fordult elő.

Erőszakos haláleset, egy 2 éves gyermek véletlen vízbe fulladása fordult elő.

Meghalt összesen 69 és pedig 34 fi és 35 nőnemű; korra nézve: 0—1 évig 26; 1—5: 18; 5—20: 8; 20—30: 1; 30—40: 4; 40—60: 6; 60 éven felül 6.

Kórra nézve: veleszületett gyengeség: 15; görbcsök: 4; gyermek-aszály: 1; tüdőlob: 6; tüdőgümőkór: 7; bélhurut: 2; himlő: 17; torok-gyík: 2; agykór: 3; gutaütés: 3; egyéb halálok: 8; erőszakos halál: 1.

Ezek közül nem gyógykezeltetett 7 éven aluli: 27; 7 éven felüli: 6; tehát az elhaltak 49%-a.

Született összesen 89, tehát 20-al több, mint a mennyi elhalt. Ezek közül 48 fi és 41 nőnemű; törvénytelen 3 fi és 3 nőnemű; halva született: 4.

Házasságra kelt párok száma: 13.

Kelt Zomborban, 1887. évi október 3.

Dr. Vadas Kálmán,
tiszti főorvos.

Hírek.

Dr. Haynald és megyénk. Dr. Haynald Lajos bíboros érsekünk Gerlecey fővárosi polgármesterhez levelet intézett, melyben a folyó hó 9-én Budapesten tartott kongresszuson való távolmaradását menti. A levél, mely megyénknek különösen érdeklő, így szól: „Nagyságos ur, kitűnően tisztelt uram! Holnap Kalocsára fontos ottani dolgaim végzésére haza sietvén, nem lehetek szerencsés Nagyságotok nagybecsű meghívására a köz-művelődési egyesületek kongresszusán megjelenni. De Nagyságotok nemcsak kegyesen diszpenzálandja azt, ki most is szerencsés jelenthetni, mint egykori becses meghívása alkalmából, hogy az iskolatügyi célok lebegnek jelenleg is szemem előtt. Akkori ígéretem szerint értesíthetem Nagyságotat, hogy a jó részt nem magyar nyelvű Bácskában egy a legközelebbi két évben felállítandó (már negyedik) árvaházam létrehozatalával foglalkozom, 80,000 forint igérve és célra. De ismét a nem magyar ajku nép közt Újvidéken magyar nőiskolámra éppen csak a múlt héten számtan kilencedfelezer forintot, s szintegy a metkovics-kerekiesi új telephelyesek iskolája felállításához Bácskában 4000 forint járulok. E rezolúcióm az utolsó három hét alatt történtek, a melyekből kivetheti Nagyságot, hogy ha a derék iskolatügyi egyesület kongresszusán meg nem jelenhetek is, annak céljaihoz hasonló célokat előmozdítani kötelességem tartom, mi szolgáljon részemre méltósággal, nemes lelki vigasztalással. Mindenkor kitűnő tisztelettel, Budapest, 1887. október 2-án. Nagyságotnak alázatos szolgálója, dr. Haynald Lajos kalocsai érsek.”

Személyi híre. A vármegyei és városi Főispán ur ömeltősége egy létre terjedő szemleutjáról vármegyei alsóvégi járásából tegnap este megérkezett.

Angyelic Germán patriárcha jótékony adományairól, melyeket a napokban említettünk, elismeréssel nyilatkozik még a „Zasztava” is, a mely lap pedig engesztelhetetlen ellensége a patriárchának. Az újvidéki lapok ez alkalomból felemlítik, hogy a patriárcha évenként 80 ifjút látat el mindennel a karlócai alumniumban, a dályvai uradalomban 65.000 frtnyi beruházásokat tett a sajátjából s 100.000 frtnyi értékű épületeket váltott meg ezen uradalom részére. A „Szrbszki Náród” megjegyzi, hogy ezen a téren Angyelic patriárcha többet tett, mint elődei közül bármelyik és hogy a patriárcha ellenfelei is kénytelenek meghajolni a szerb főpap bőkezűsége előtt.

Filipován XIII. Leo pápa jubileumára felajánlandó péterfillérek gyűjtése vasárnap, f. hó 9-én ment végbe. A ft. Martin József esperes ur által alakított gyűjtőbizottság, miután előbb ft. esperes reggeli lelkes beszédében a hívőknek a gyűjtés célját kifejtette s őket szívhez szóló szavakkal a nemes célra való adakozásra felhívta, délután 3 órakor megkezdte működését s mire beesteledett, a gyűjtés a legsikeresebb eredménnyel be volt fejezve. A gyűjtés eredménye 126 frt 80 kr péterfillér. Ajándéktárgyat már adott a község s pedig egy csinos ciboriumot aranyhímzésű köpennyel együtt.

Kinevezések és áthelyezések. A magy. kir. igazságügyminiszter Batta János szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőt ugyanoda jegyzővé, Ugrik Géza kalocsai kir. törvényszéki joggyakornokot a szabadkai kir. törvényszékhez aljegyzővé kinevezte, dr. Vadnay József szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőt a győri kir. törvényszékhez áthelyezte.

Tanítógyűlés. A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi közs. tanítói kör f. évi október hó 19-én Prigl. Szent-Ivánon fogja rendes őszi gyűlését megtartani, a melyre a kör tagjai és a tanítgy barátai tisztelettel meghívottak. A gyűlés sorrendje. I. Elnöki jelentés. II. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és tudomásul vétele. III. A következő tételek tárgyalása: 1. A szivképzés. Szeretd kedély-, együttérzés- és emberszeretetre való nevelés. Az érzékenység és érzékenykedés. Elbeck Gyulától. 2. Enektanítás a népközlásban. 3. Mely eszközök által hathatunk a köznépi ízlésének nemesítésére? IV. A tavaszi gyűlés helyének meghatározása. V. A ta-

vaszi gyűlésre kitűzendő tételek megállapítása és a dolgozók kijelölése. VI. A tagdíjak ügyének rendezése. VII. Indítványok tárgyalása. VIII. Tisztújítás. Az ülés d. e. 9¹/₂ órakor vendi kezdett. Az ujonan alkalmazott állami és községi iskolai tanítók az alapsz. 2. §. a) pontja értelmében felhívottak a körbe való belépésre. Kelt Apatinban, 1887. október 8-án. Weigang János, az apatini közs. tanítói kör elnöke. Ehmann Ferenc, az apatini közs. tanítói kör jegyzője.

Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy október 16-án délelőtt az e célra kibérelt helyiségben magyar isteni tisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek emmel meghívottak. Korossy Emil, ág. ev. lelkész. Gallé Emil, s. k. egyházi felügyelő.

Választás. Temerinben dr. Jeszenszky Béla választott meg, mint egyetleneget pályázó, egyhangulag községi orvosává. Weninger Ferenc 4 szótöbbséggel pedig községi inokká választott.

Zentán az ottani takarékpénztár I. könyvvezetőnek Tolmácsy Mártont, másodiknak Flesch Jánost választotta.

Hymen. Hay Samu, vasuti állomásfőnök Kurd-Csibrákon (Tolnamegye), zombori földink, jegyben jár Honig Abraham ottani tekintélyes kereskedő leányával, a kedves Leontin kisasszonnyal.

Iskolai takarékpénztár. O-Becsén iskola-takarékpénztár létesült. Vezetője: Kovács Ferenc.

Helyesbítés. Lapunk 79-ik számának vezércikke alatt egyik régi és sokérdemű munkatársunk, Szobonya Bertalan neve szerepelt a multrók. Kívánságára ki kell jelentenünk, hogy ama cikk három utolsó bekezdését nem ő írta, hanem azokkal teljesség kedvéért a szerkesztőség látta jónak az eszmemenetet kiegészíteni.

Ováció. Szerdán esti 8 órakor a szakadó eső dacára is elvonultak derék tűzoltóink a bandával, főparancsnokuk, dr. Vadas Kálmán háza elé, hogy öt nevenapja előestéjén bajtársilag üdvözöljék. A humánus főparancsnoknak ugyan sikerült kérve eltíltani a rossz időben a tisztelgőket; de azért másnap Demetrovits alparancsnok vezetése mellett újmal megjelentek s lerótták bajtársi ragaszkodásuk adóját.

Árviz ütött ki a jó apacsnékek földalatti helyiségeiben; mert a porhanyó udvar csupa töltött földből állván, likacsain az esővizet mélyre leengedte, úgy hogy az felszaporodva, kipiszkálta a fal téglaközből a maltert s elárasztotta az alsó folyosót. Kezdetnek elég baj.

Csapatáthelyezés. Újvidékről a es. és kir. 6-ik gyalogezredből a napokban érkezett egy zászlóalj katoná, kik állandóan Zomborban maradnak.

Alapszabályok. Megjelentek a Bács-Bodrogh megyei Gazdasági Egyesület és az apatini Kaszinó-Egyesület új alapszabályai.

A telekkönyvi betétek szerkesztésére vonatkozó utasítás megvitására összehívott igazságügyminiszteri enquete f. hó 8-án tartotta első és 10-én második ülését Teleszky István államtitkár elnöke alatt. Tagjai: Ráth György kir. táblai tanácselnök, Süttö Rudolf kuriai bíró, mint a javaslat szerkesztője és előadója, Fejér Miklós miniszteri tanácsos, Kriszt törvényszéki elnök, Arany László és Matuska Péter képviselők, Immling Conrád kir. táblai bíró, Czvek kir. táblai bíró, és Máltás törvényszéki telekkönyvvezető. A tárgyalás alapját képező törvényjavaslat általánosságban elfogadattván, a bizottság az egyes szakaszokat részletes tárgyalás alá vette és beható tanácskozás után a 22. §-ig haladt, több, részben lényeges módosítást tevén a javaslaton.

Új zeneművek. A Pesti Hírlap zeneműlekkete Gaal Ferencnek, a szabadkai zenede igazgatójának két sikerült szerzeményét közli. Az egyik „Etude”, mely Bártay Edének, a budapesti nemzeti zenede érdemes igazgatójának van ajánlva, a másik egy „Arabeszk”, Bánfy Ilona urhölgynek van ajánlva.

Gyászír. Fajdalamtól megtört szívvel tudatjuk rokonaink, barátaink és ismerőseinkkel, hogy felejtlen anyánk, nagyanyánk, testvérem, illetve napánk özv. Birvatszky Györgyné szül. Zagoricza Erzsébet f. évi október hó 12-én reggeli 5 órakor, hosszú és nehéz szenvedés után, életének 63-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogult tetemei f. évi október hó 13-án d. u. 4 órakor fogtak a szt. Györgyöl címzett templomban beszenteltetni és onnan a Nagy-Boldogasszony sírkertben örök nyugalomra tetetni. Zomborban, 1887. évi október hó 12-én. Béke lebegjen hamvai felett! Jovanovits szül. Zagoricza Júlia, húga. Konyovits Dávid, Konyovits György, Konyovits Antal, Konyovits Ivánka, Birvatszky György, Birvatszky Péter, Georgijevits István, Georgijevits Mária, Georgijevits Olga, unokái. Konyovits szül. Birvatszky Mileva, Georgijevits szül. Birvatszky Júlia, gyermekei. Konyovits Jusztin, Georgijevits Pál, vejei.

A bajai ref. iskola története. Bajáról írják: Borza Nándor, bajai reform. népközlai tanító, ki a bajai reform. egyház kebelében 1862-ik évi október hó 12-én elfoglalt tanítói állását jeles képzettséggel, ritka ügyeszeretettel és buzgó tevékenységgel tölti be, közéleti mérvben részesült hivataloskodásának 25-ik évfordulója emlékére megírta, s egyháztagjai, úgy a tanítgy barátok körében közzé tette a bajai reform. iskola történetét. Kulturtörténelmi tekintetből is érdekes művében szerző a folyó század elejétől, mint a bajai reform. egyház megalakulása idejétől fogva ismerteti iskolája fokozatos fejlődését, e közben igaz kártársi kegyelettel emlékezik meg e hivatalban volt elődeiről, s elismeréssel mindazokról, kik túlszerű viszonyok között keletkezett, sok viszontagsággal küzdött, ma már azonban minden tekintetben a kor színvonalán álló és széles körben jó hírnévnek örvendő iskolája ügyét anyagi és erkölcsi támogatásban részesítették.

A „Szabadkai Achilles Sport-Egylet” őszi viadalait — mint nekünk írják — 1887. évi okt. hó 9-én tartotta meg. Paficsan, az egyleti verseny pályán. A versenybizottság következőleg alakult meg: Elnök: Birkáss Gyula. Versenybírók: Ifj. Vojnich Sándor és Vermes Béla. Igazlító és időmérő: dr. Reiszner Lajos. A 3 km. verseny-gyaloglásban, Papp Nándor 17-18 mp. alatt első lett. A bajnoki küzdelemben Jászapáthi Kaszás István bajnokságot, egyl. aranyérmét és Achilles pajzsot nyert. A nyillevészetben Vermes Béla tűnt ki. A síkfutásban Matkovics Miklós a 200 métert 24 mp. belül futotta meg, úgyszintén az 1 km. zárt-versenyben (bicycle-verseny) szintén győzött. Vermes Lajos nemzetközi bajnok műgyakorlataival zajos tapsokat aratott.

Egy hírhedt földink életrajzát kell fölleveníteni abból az alkalomból, hogy a nagy lapokban is-

mertették Renkó bandát részint agyonlőtték, részint elfogták. A Renkó bandájának elfogatása alkalmából a „Sz. H.” érdekes részleteket közöl a hírhedt haramia életéből. Renkó Kálmán zentai illetőségű volt. Rablásait leginkább a Bácskában üzte. Abban az időben még, a mikor fénykorát élte az alföldi betyárvilág és vele együtt Rózsa Sándor, Barát és Renkó. Hős Renkó Kálmán igen szép ember volt és vakmerő büntetési mellett még messze földön híressé tette őt gyönyörűen csengő tenor hangja. Magas, barna ember volt, finom vonású urias arecal. Nem volt azon semmi parasztos. Renkó eleinte a híres bácskai rablóvezér, Macsvánszky bandájának volt tagja. Később elpártolt attól és beállott a szeged-pusztai rablók közé. Itt Becei, Tombácz Miska és Veszelka (?) voltak a társai. Hol ezekkel volt együtt, hol a maga kezére dolgozott. Mikor a Szeged és Algyő között közlekedő posta kocsisát lelőtte és a postát kirabolta, egyedül volt. Később megint átvágódott a Bácskába, ahol fényes nappal, a nyílt országon meggyilkolt ötven krajcárért egy asszonyt. Renkó ekkor még a „kocsinjáró” betyárok közé tartozott. Szép két sárga lovat Mayer hódásági német föld-birtokos istállójából kötötte ki. Mikor a szegedi királybiztos az országúti rablókosságot elkövetéséről értesült, kiadta a parancsot, hogy Renkót mindenáron el kell fogni. Kormos Béla, a ki, mint Laucsik Máté, fővizsgálgató volt Ráday királybiztosága alatt a szegedi várbán, maga ment ki a rabló üldözésére és el is fogta Renkót a Bácskában. Két sárga lovat nyilvános árverésen Ráday gróf vette meg. Renkó a szegedi várbán a vizsgálati fogság alatt a „zvingli”-ben volt elzárva Rózsa Sándorral és Barát Jóskaival együtt. A „zvingli” a vár északi részén, a Tisza felőli sarkokban feküdt. Nagy, tágas helyiség volt, nem is börtön, hanem — kényelmes lakás, a mit az is mutat, hogy az azelőtt Szegedre internált, számkivetésben élő lotharingi francia királyi herceg is abban lakott. Előtte esinos kert volt, a melyet még a herceg csináltatott, azért tartották itt a három híres rablót, mert ennek az épületnek voltak legvastagabb falai az egész várbán. A „zvingli” lapos tetején folytonosan fegyveres katona állott őrt. A három betyár kiásta a megdönthetetlen hitt börtön falát. Egy viharos, sötét éjjelen megkísértették a menekülést. A megasott lyukon kibújt Renkó és Barát. Rózsa Sándor is belement a lyukba, de onnan nem mert kimenni. Renkó az udvarról létrát hozott elő s azt odatámasztván a zvingli falához, fölmásztak az épület tetejére, de az őrszerveket és reájuk lött. Ekkor már a létrán több katona kíséretében utánuk ment Muzsik a profosz, a ki szintén észrevette a szökést. Az ezután keletkezett kétségbeesett küzdelemben Renkó úgy megsértette a foglár, hogy az majd belehalt. Ezért aztán válogatott torturát eszeltek ki a számára. A tömör várfalban az ágyurészek alatt részletes tetejű kis lyukakat vájtak, a melyek egyikébe belegyömöszölték Renkót. Egy óra múlva már kegyelemért ordított. Azonfelül Stricker őrnagy várparancsnok nagyon megverte mind a kettőt. Renkót különben Laucsik vizsgálóbíró nagy kegyben tartotta, mert töredelmesen vallott. Kapott tőle többször sonkát, kalácsot, kenyert. Söt annyira ment vele Laucsik, hogy ez izben meglátogatta a börtönben is, hogy énekeljen neki. — „Nines énnekem most ahoz kedvem, bíró uram, — felelte Renkó. — Viz mellett bajos danolni.” Laucsik hozott neki egy felmeszely pálinkát; attól aztán megjött a kedve a betyárnak és énekelte szép, csengő hangján a kedvenc nótáját: „Betyár vagyok, betyár lettem újra.” Renkót a Bodroghy elnöke alatt ide delegált aradi törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte el. Az elítélés után Munkásra vitték. Ott a börtönben olyan példás magaviseletet tanusított, hogy átvitték a kis-hartai fegyintézetbe, ahol javuló bűnösök vannak. Ott aztán megmutatta szépen, hogy mennyire „megjavult”.

Névváltoztatás. Zentán Bergel Kálmán ottani jakos vezetéknevét Ormos-ra magyarosította.

Biztosításunk. A gyámoltak és gondnokoltak tulajdonához tartozó épületek törvény szerint is kötelező tűzkár elleni biztosítását a községi községgyámok különös figyelmébe ajánljuk. Baján rövid időközben, már a 2-ik tüzeset fordult elő, melynél kiskortak is érdekelve voltak, s csak a gyámhatóság gondoskodásának köszönhető, hogy kárt egyik fél sem vallott.

Közbiztonságunk a város falain belül is nagyon meg van ingatva. Nines éjszaka lopás nélkül. A legutóbbi napokban Millassevits János szállásáról 19 drb bírák, Müller rökus-utcai lakostól pulykákat, az apatini uti 15-ik számú házból szintén pulykákat tolvajoltak el. A tolvajoknak eddig se hire, se hamva. Ha ez így van az ősz elején, mikor minden munkáskéz találhat, ha keres, dolgot: akkor mi lesz velünk később, majd ha a télenség és éhség, a gonosz tetteknek ezen két kipróbált sugalmozója, veszi szolgálatába a mindenre képes embereket? Rendőrségünk figyelmének most kiválóan ezen kérdésre kellene irányozva lennie és a bakterokat, mint akik nélkül lopni nem lehet, a területükön történt árokért a megtérítésben elmarasztalni. Mert tekintve, hogy milyen egzisztenciák lépnek a bakteri pályára, valóban talányos, hogy miért ne lopjon, vagy miért ne lopasson az a bakteri, ha sem a kárt megtéríteni nem tartozik, sem el nem csapatik, sőt még csak be sem záratik? Viszont, hogy ekkora és ilyen garancia mellett minek a bakteri, azt ugyan meg nem mondja senki sem, aki belátja, hogy mennyire mindegy az, ha a bakteri otthon, vagy egyik nagykapuban alszik.

Gyászisteniztetést tartott Zentán október 6-án az aradi 13 vértanu emlékére Habram János helyettes plébános.

O-Becséről írják: Érdekes látványt nyújt a r. k. templom tornya csúcsán Saunwald Ferenc toronymászó munkálkodása, ki minden állvány nélkül javít, fest, magasabbra emel tornyokat, egy pusztá kötélen függve s kúszva a torony egyik helyéről vagy oldaláról a másikra. Az ó-becei alacsony torony bádög csúcsát is 3 ölnyivel magasabbra emeli, hegyibe új részgömböt és aranyozott keresztet állít s villámhárítót is alkalmaz. Ezen kiváló ügyességű ember szabadkai lakos és megyénkben már több nevezetes torony-munkát vitt végbe. Legutóbb Adán, Szt.-Tamáson, Földváron is teljes megelégedésre dolgozott. Rendes munkáját jelentékenyen olesóvá teszi az által is, hogy állványok nélkül dolgozik, a melyek az ács- és bádogos munkákat magasabb helyen tetemesen megrövidítik. — Megemlítettünk tartom, hogy az ó-becei torony fölemelésére Németh Antal és neje Kóvágó Anna, néhai ó-becei lakosok tettek 1000 frtnyi alapítványt. Németh Antal egyszerű

polgár ember volt, iparkodása által szép vagyont szerzett. Tizenhárom gyermekét sorban eltemette. A legutolsó halálakor díszes kápolnát emeltetett a temetőben, alatta sírbolttal; de ő magát nem tette a sírboltba, egyszerű hant alá kívánt temettetni. Egy róm. kath. iskolát is építtetett saját költségén s tanügyi és vallásos célokra több ezer forintnyi alapítványt tett nevével együttesen; azonfölül rokonainak is szép vagyont hagyott osztályrésziül. Mai nap, mikor vallásos buzgóságból már kevesen áldoznak valami nemesebb célra, jól esik ily nemesebb emberek emlékének kegyeletesen szóba hozni. Egyébként (beszél nem halt ki ezen nemes buzgóság; rövid idő alatt Tóth Antal és neje Risz Rozál, Zorád József és neje, Kis Csábi János és neje, Cseszák Pál, Fremmer József és Fazekas István egy-egy díszes kőkeresztet állítottak Isten dicsőségére és a keresztény hívek lelki épülésére. Jelenleg pedig két ájtatos nő szép összeget áldozott egy Fájdalmas Szűz Mária szobrára; mely a templomban fog állani. S ki ne emlékezne azon remek művű oltárterítőre, oltár vákosokra és szőszéket ékítő terítőre, melyekkel Szonomár Elek, Terék Erzsébet uró ajándékozta meg az ó-becei r. k. egyházat? Valódi remekművei ezek a női kézimunkáknak. Ugyanó hasonló remekművekkel ajándékozta meg a verbási r. k. templom is, melyet mult vasárnap avattak fel ünnepélyesen. — A pápa özsentsége jubileumára az iskolánénék nevédekéi igen díszes stólat és szentségtartó burzát (melyek a betegekhez vitetik az oltári szentség) készítettek. — Nem rég Vissy Károlyné, Szép Irén öngyásága szép két oltárkövet készített az ó-becei templomnak, Weber Sándorné, Schaffer Katalin uró pedig egy szép oltárterítőt. — Mindezeket nem az illető kegyes adományozók díszesre végett, hanem a jó példa örvendeztető emléke fentartása céljából hoztuk szóba alkalmissal.

A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1887. évi október hó 22-én a zombori polgári kaszinó-egylet helyiségeiben dal- és táncestélyt rendez. Műsorozat: 1. „Hajós-dal”, férfiak Eckert Károlytól. 2. Kettős a „Királyfogás” című operetthezből, előadók: Ambruszt Gizella és Tessényi Vilma úrhölgyek. 3. „Tavaszi dal”, vegyes kar Beethoven Lajostól. 4. „A lengyelek fehér asszonya” Jókai Mórtól, szavalja Rác Soma. 5. Népdalok, Lányi Ernőtől, férfiakra alkalmazta Kovács E. 6. Két hegedűszó. Bergmann Ágost zongorakísérete mellett előadja Spath Károly ur. 7. Vegyeskar, Balfe „Cigányó” című operájából. Zongorán kíséri Bieber Gyula ur. — Bieber Gyula és Spath Károly urak szíveségből működnek közre. A tánc alatt Herczenberger Sándor zenekara játszik. Belépő jegyek 1 frtjával Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Kezdeté 8 órakor.

Színház.

Kedden október hó 11-én, két kis apróság, az „Arany lakadalom” egy felvonásos dramolett, és „Tudtán kívül kém”, 2 felvonásos vigjáték, került színre.

Az első darabot Almásy Tihmér írta, a ki műveivel már sok élvezetes estét szerzett a közönségnek. E művekre nem egészen kifogástalan ugyan, sőt közepes színészekből előadva, némely helye hosszadalmassága által unalmassá is válhatik, de egészen véve méltó az előadásra s méltó arra, hogy alakjainak megtestesítésére kitűnő színművészek szánják fejüket. — A gróf és grófné nem grófné, amint a színlapon áll most ily aranylakadalmukat. Olyan gyöngéden enyelegnek, olyan szívesen eszevegnék ama napról, melyben megösmérekedtek egymással, melyben elrebbent ajkukról a vallomás, hogy ha nem látók az ősz firtököt, a reszkető kezeket s az öreg kornak többi csalhatatlan jeleit, azt hinnék a szerelmes pár most éli a mézesheketet. Hej pedig de sokat áldozott mindenik a másikának! Az asszony talán még ma is örzi szívében annak a déleeg katonatisztnak képét, aki — ugymondják — ezelőtt 50 esztendővel esztában esett el, de hát, ha az meghalt, melyik emberi vagy isteni törvény rendeli azt, hogy a meghalt ideál helye soha se töltessék be mással! Mostani férjének nyújtotta hát kezét, aki ott hagyta fényes karrierjének esaképeit, aki dacolt előkelő családjával s elvette az egyszerű családból származó leányt. Az öreg szolga látogatót jelent be, a grófnak egy régi, fiatalkori barátját. Amilyen szívélyes és áradó volt a viszolnítás, oly annyira kitör a vén katona szívében, — a látogató nyugalmazott tábornagy — a keserűség, majd a düh midőn megtudja, hogy a grófnő volt ideálja, a közönség pedig megtudja, hogy a látogató ugyanaz, kiért 50 évvel ezelőtt a grófné epekedett. Erővel véresen akarja megtorolni a rajta elkövetett állítólagos sértést. E pillanatban belép a grófné, akinek feltűnik ugyan a vendég igazoltsága és sajátos modora, de a vén katonában nem ösméri fel hajdani ideálját. Rövid magyarazgatás, — ahéy alatt való bemutatás, — a vendég arcán kimondhatatlan fájdalom kinyomatával távozik, de hisz ezt a viszolnítás okozta felgerjedés okozza, — a grófné férjével karján távozik ebédelni.

A gróft Rakodezay, a grófnót pedig Szentessy Ilon mesterileg alakították; amaz a minden ízében gyöngéd, szerető férjet, Szentessy Ilon a megadó feleséget, aki még mindig emlékezik a fiatalkori eszményképre — megkapólag játszta. Sió Ferenc (a nyugalmazott tábornagy) helyel-közzel ha meg is közelítette az írő intencióját, de sok hatásos momentum nem tudott eléggé kiemelni.

A második darab, melyet franciából Rakodezay íltetett át — és pedig jó fordításban — nyelvünkre, meséje röviden az, hogy Perrin Mihály lelkész (Rakodezay barátja, a rendőrnemester (Kövi Ede) szívességéből állást kap. Felreértésből a miniszter osztályfőnöke (Fehérvári) a lelkész titkos rendőri szolgálataira alkalmazza, s a jámbor pap tudtán kívül hivatalának embertől megfélel.

A mulatságos vigjátékban az összes szereplők jól játszottak, de ha egyeseket ki akarunk emelni, úgy Rakodezay, Angyal Ilus és Fehérváryról kell megemlékeznünk.

Szerdán Shakespeare „Velencei kalmár” című színműve adatott. — Én megvallom az igazat, az előadásra el sem akartam menni, mert úgy gondolkodtam, hogy tekintettel a gyalázatos időre s arra, hogy ma nem operett, hanem klasszikus színmű adatik, úgy sem lesz

senki a színházban, csupán az én kedvemért pedig csak nem tarthatnak előadást! S minő meglepetésben részesültem? A színház a legválogatottabb közönséggel tele volt. Ezennel és nyilvánosan becsánatot kérek, hogy közönségünk müigényéről ily keveset tartottam. Most csak az van még hátra, hogy a városunkban alakulófélben levő zene-egylethe tömegesen belépjen a pulikum s ha ez is megtörténik, lassanként ide tódul a világ minden művésze, mert itt lesz a művészet Mekkája. Hogy a közönség megkapta-e egészen azt, amit várt, nem merném mondani. Shakespeare ugyan még most is a régi; irálya, eszeleményeinek szövése még most is mintakép, amint azt a világ összes tudományos akadémiáin kimondották, de az előadás... na kérem, minék egyszerre annyit kívánni?! Szóljunk inkább csupán arról, ami dícséretet érdemel. Rakodezay, mint Shylock dícséretes törekvést és buzgalmat tanusított. Látszik, hogy e nehéz szerepet megértette és tehetségéhez képest kidolgozta. Kivált a törvényszéki jelenet érzelmi hullámszát és a sorsnak nagyszerű fordulatát tette tanulmány tárgyává s úgy hanghordozásában, mint taglejtéseiben minden méltányos igénynek emberit megfelelt. Szóval a nagy költőt sikerült egyéni felfogással interpretálni és helyenkint a kész művészt produkálni. Elismerés neki! A rendezés figyelmes és jó volt. Az összhangot semmi feltűnőbb hiba nem zavarta. A kosztümök szépek és korhűek voltak, nem különben a díszlet.

Másor a legközelebbi napokra: „Az arany halak.” Schönthan legújabb vigjátéka. „A szökött asszony.” Csiky Gergely legújabb énekes népszínműve.

Szabályrendelet a birtokváltozási díjakról.

1. §. Zombor sz. kir. város területén minden adásvevés, csere, ajándékozás és örökösödés által előidézett birtokváltozás után a városi pénztár javára birtokváltozási díjak (annakelött ugynevezett laudemialis krajeárok) szedtetnek.

2. §. A birtokváltozási díj 1%-át képezi az eladott, elcsereált, elajándékozott vagy örökölt ingatlan becsértékének.

3. §. A birtokváltozási díj fizetési kötelezettsége első sorban a vevőt, cserébevevőt, ajándékozottat és örökösöt terheli.

Adásvevés, csere és ajándékozás esetében azonban a fizetési kötelezettség az eladót, cserébevevőt és ajándékozót is egyetemlegesen terheli. Magánkézből megvett, cserébe vett vagy ajándékba kapott ingatlan birtokváltozási díj fizetési kötelezettsége a vevőre, cserébevevőre és ajándékozottra átszáll, birtokelőde elleni viszkereleti jogának fennmaradása mellett.

4. §. A birtokváltozási díj, adásvevés, csere és ajándékozás esetében a birtokváltozás bekövetkezésénél azonnal kivettetik, mi végből az említett jogügyleteket létesítő felek köteleességévé tétetik az illető jogügyletet az okmány keltétől számított 8 nap alatt a városi számvevőnek, a városi földadó-nyilvántartótól beszerzett becslési kivonat kapcsán, bejelenteni.

5. §. Örökösödés után beállott birtokváltozás után a birtokváltozási díjak a bírósági átadó végzés alapján vétetnek ki, mely esetben a becslési adatok hivatalból szerzetnek be.

6. §. A birtokváltozási díj kivetésénél az ingatlan teljes becsértéke vétetik alapul; minélfogva az ingatlan terhelő adósságok a becsértékből le nem vonatnak.

7. §. A kivetés alapjául földeknél a kataszteri tiszta jövedelem alapján, a kincstári illetékek kiszabása iránt fenálló szabályok értelmében kiszámított becsérték szolgál.

Hazánkra nézve a becslést a helyi értékviszonyok figyelembe vételével a városi számvevő az illető városnegyed adólistájának közbenjárása és ellenjegyzése mellett külön felveendő jegyzőkönyvben teljesíti, s a kivétést az ekként megállapított becsérték alapján eszközöli.

8. §. A birtokváltozási díjak kivetését a városi tanács nevében a városi számvevő eszközöli és a fizetésre kötelezett felet a történt kivetésről fizetési meghagyás vevény mellett kézbesítése által értesíti.

9. §. A városi számvevő köteles a bejelentett birtokváltozások után a kiszabást azonnal eszközölni, s a történt kivetések a városi tanácsnak minden hó végén két rendbeli kimutatásba foglalva betérjeszteni.

10. §. A városi tanács az ekként betérjesztett kimutatás egyik példányát előírás végett a városi pénztárnak, másik példányát pedig a hátralékos díjaknak közigazgatási végrehajtás után leendő beszédése végett az adóügyi tanácsnoknak kiadja.

11. §. Az adóügyi tanácsnok a behajtás végett átvett hátraléki kimutatás alapján a végrehajtást az adósok ellen haladéknélkül foganatosítja, és a végrehajtások eredményéről, ugyszintén a netán felmerült akadályokról a tanácsnok negyedévenként kimerítő jelentést tesz.

12. §. Ha az adós ingóságaira megkísérlet végrehajtás fedezet hiányában eredményre nem vezetne, ugyszintén, ha a birtokváltozási díj az egyetemleges fizetési kötelezettségben (3. §.) álló felektől fedezhető nem lenne, a városi tanács a birtokváltozási díj telekkönyvi biztosítása és a jelzá-

logra vezetendő végrehajtás iránt a tisztí ügyészséget haladéktalanul utasítja.

13. §. Azon magánfelek, kik a jelen szabályrendelet 4. §-ában előírt bejelentési kötelezettségüknek a kiszabott határidőben eleget nem tesznek, a birtokváltozási díj kétszeres összegét tartoznak a városi pénztárba befizetni.

14. §. Birtokváltozási díjak kivetése és beszedése iránt hozott határozatok ellen jogositva van minden érdekelt fél a kézbesítéstől számított 30 nap alatt felebbezését a városi tanácsnál benyújtani.

Kellő időben érkezett felebbezésnek a végrehajtás folyamára felfüggesztő hatálya van.

Elkészen benyújtott felebbezések hivatalból visszautasítandók.

15. §. A kellő időben érkezett felebbezések felett másodfokulag a városi közigazgatási bizottság, harmadfokulag a nagyméltóságú kir. belügyminiszterium határoz.

16. §. Jelen szabályrendelet végrehajtásával a városi tanács bizatik meg.

A közönség köréből.

Tekintetes szerkesztő úr!

Mult heti beces lapja egyik számában Ó-Kanizsáról L. J. aláírású közlemény jelent meg, mely szeretett hitszónokunk, dr. Flesch Ármán, működését veszi ítélet alá egyrészt, másrészt pedig iskolánkat akarja oly szinten feltüntetni, mely épenséggel nem alkalmas arra, hogy azok, kik nem ismerik viszonyainkat, tisztelettel viseltesenek hitközségünk iránt. L. J. ur ugyan felcíeséri szeretett hitszónokunkat; örülünk, hogy ő is elismeréssel adózik azon tehetséges ifjú iránt, kinek szóbeli előadásáról, nemess érzületéről, mindenki elragadtatással beszél; örülünk, hogy ő is gyönyörködött azon szónoklaton, melyet székfoglalása alkalmával tartott s mely köztetszésben részesült a jelenvolt igen nagy előkelő hallgatóság előtt. Mert mindenki felismerte az igazi meggyőződésnek meleg, szívből ható szavait és a haladás zászlaját lobogtató eszméknek szép tiszta magyarsággal hirdettet tanait, mindenki felismerte, hogy ezen zsidó pap, át van hatva hazaszeretettől s a magyarság fejlesztésének kötelesség érzetétől — és bár joggal örülünk mindannyian vele együtt, de bűjában és fájdalomban ez egyszer nem osztozhatunk, amennyiben ő családott ama várakozásban, miket a reményekre jogosító hitszónokunk hazafias működéséhez csatolt, míg az egész hitközség és városunk keresztény értelmisége épenséggel nem találtak hazafiátlan eljárást abban, hogy az engesztelő nap előestéjén, német hitszónoklat tartatott. Nagyon furesza nézete van L. J. urnak a hazafiaságról, hacsak azt abban véli rejleni, hogy németül szólni nem szabad; ekkép az értelmetlen és műveletlen paraszt, ki más nyelven beszélni nem tud — a legnagyobb honfi? Hitközségünk ugyan nem szorol L. J. ur elismerésére hazafiaságát illetőleg, mert volt már számtalan alkalma azt fényesen igazolni, nem egyszer részesült elismerésben, megéyék legnagyobb fiaitól ép magyaros érzelmeért; és hitszónokunk sem törődik ily L. J. urak ítéletével, mert ő első sorban hitközségének szónoka és igyekszik azon igényeket kielégíteni, mikkel hívei vele szemben fellépnek. Hazafiátlanság az, ha oly nyelven szól a pap, melyet a hitközség nagyszámú öregjei is megértenek? vagy az oly természetellenes az ily öregektől, hogy nem sajátították el a magyar nyelvet, mint L. J. ur, ki más nyelven ugyancsak nem sokat ért; talán a budapesti zsidóság is hazafiátlan, mert hisz ott is hallatszik a német szó a templomban; vagy L. J. ur még sohasem hallott német szót más felekezettiek egyházaiban? De hát utóvégre ki kényszeríti őt eljönni a mi isteni tiszteletünkhez, ha azzal meglegedve vagy nincs, ha kíváncsi, miért nem jött újévkor vagy sátoros ünnepkor, majd meghallotta volna a magyar szónoklatot, melyet bizony meghallgatni érdemes volt. Vagy szombatonként miért nem jön meghallgatni szeretett papunk imáját, mit felséges királyunkért mond s mely eltér a chablonok egyhangúságától; vagy miért nem kíséri figyelemmel papunk egyéb működését? Aligha mondhatná — ha ugyan tud józanul ítélni — hogy nem hazafias szellem lengi át papunkat. De hát papunk fölött mondott ítélete bennünket nem érintett annyira, mert más józan ember nem lát bünt a német szónoklatban, mint az iskoláról koholt állítása. Ugyanis azt állítja L. J. ur, hogy a hitközség a tanítóválasztásnál mellőzött volna egy pályázót, mert németül nem tud. Én ki a tanítóválasztásnál jelen voltam, mondhatom, hogy az rágalom és hazugság; az iskolaszék kebeléből egy bizottság volt kiküldve, mely bizottság a 70 pályázó közül candidált 5 egyént, ezek között volt egy, aki ély öly kitűnő kvalifikációval bírt, mint a megválasztott, azonban megválasztható nem volt, mert pályázati kérvényében kijelentette, hogy a vallastanról fogalmat nincsenek. Ennek kijelentése után még felemlitem, hogy jelen soraimmal nem L. J. urat, hanem a nagy közönséget akartam az ügy állásáról informálni.

Ó-Kanizsán, 1887. október 12-én.

Kráhl Adolf,
isz. hitközségi elnök.

Naptár. Október.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
14 Pént.	Kallist pk.	Kallist.	2 Cyprian
15 Szom.	Terézia sz.	Hedvig	3 Dénes
16 Vas.	B 20 Gál ap.	B 19 Gál a.	4 D 19 Hier.
17 Hétfő	Hedvig	Florent	5 Charitín
18 Kedd	Lukács ev.	Lukács ev.	6 Tamás v.

Felelős szerkesztő: DR. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laj. tulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírósnak 5139/1887. sz. végzése által Fischer Adolf nemes militicsi lakos javára, Kaich Mihály nemes-militicsi lakos ellen 200 frt tőke, ennek esedékessége napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 80 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 556 frtra becsült 170 kereszt buza és 120 kereszt zabból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5348/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nemes-Militicsen alperes szállásán leendő eszközökre 1887-ik évi október hó 20. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi október hó 11-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A pacséri határon — Ó-Morovica községhez 1/4-ed órai távolságra — lévő szálláson, van pár ezer darab magról nevelt, ültetni való, 5 éves **akácfa** eladó.

Ára — a vevő által válogatva, de költségre kiszedve s ültetésre alkalmasan megnyesve — **darabja 20 kr., 100 darab 16 frt.** Megrendelések alulírott Zentára intézendők.

Rezsny Aurél,
pacséri közbirtokos.

3-2

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a

HOLLÄNDER-féle

KALAP- és CIPŐ-RAKTÁRT

megvettem, s a raktáron levő kalapokat olcsó ár mellett végleg eladom.

A cipő-üzletet pedig Holländer ur vezetése alatt a régi helyiségben **fontartom**, s fő törekvésem leendő, becses vevőim bizalmát s megelégedését jó, olcsó s szolid minőség, s kiszolgáltatás által kivívni, s állandóan megtartani.

Ez üzletben egy vas pénzszekrény olcsó ár mellett kapható.

Minél számosabb rendelvényeket kérvén, maradtam kitűnő tisztelettel

Loschitz I.
ezelőtt
Holländer J.

3-2

3127. sz.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyébe kebeleztet topolya járásához tartozó Bajsa községben elhalálozás folytán üresedésbe jött község orvosi állásra eze nne pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása következő:

1. készpénzfizetés 650 frt.
2. 20 kr nappali, 40 kr éjjeli látogatási díj.
3. hullaszemle 20 kr.

Kézi gyógytár tartásra kötelezett.

Felhivatván a pályázni szándékozók, miszerint az 1883. évi I. t. c. 9. §. illetve 1876. évi XIV. t. c. 43. §-ában megkivánt képzettségi igazolványokkal felszerelt kérvényeket **folyo évi november hó 20-ik napjáig** alulírott főszolgabíróhoz nyújtsák be, mivel később beérkező folyamodványok a f. évi november hó 30. Bajsa község-házánál megtartandó választásnál tekintetbe vétetni nem fognak.

Ujjonnan választandó orvos állását azonnal elfoglalni tartozik.

Topolyán, 1887. október 7-én.

Császár Péter,
főszolgabíró.

3-1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi: miszerint a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 111/p. számú végrehajtást elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 111. számú kiküldő végzése folytán Bader K. cég n. palánkai végrehajtató részére Sztojanovits Luka és Mila ó-palánkai lakos végrehajtást szenvedők ellen 26 frt 17 kr. o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítésképpen bíróság lefoglalt és 340 frtra becsült ingóságokra a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 111. számú végzéssel 26 frt 17 kr. tőke, ennek 1886. évi augusztus hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj s eddig összesen 9 frt 80 krban megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. c. 102-ik §-a értelmében Mezey Károly végrehajtató képviselő szóbeli jelentkezésre a 111/p. 1887. sz. végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, amennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. c. 103. §-ára, az árverésnek Ó-Palánka község-házánál leendő megtartására határnapul **1887. évi október hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak és kender, a legtöbbet ígérőnek, az idézett t. c. 108. §-ában megállapított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alul is el fog adni. Egyszermind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t. c. 111. és 112. §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alulírt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Palánkán, 1887. évi október hó 5-én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

A legtartósabb
szobapadló-festék

a

Bernstein-féle fénymáz,

mely rendkívül gyorsan szárad, gyönyörű fényű és a **legkülönbözőbb színekben** állittatik elő

SCHRAMM KRISTÓF
fénymáz- és festégyárában

Bécsben, Offenbach, M. m. és Berlinben.

Alapított 1837-ben.
Kitüntetést nyert 1862. évben Londonban.

Ugy szintén mindenféle **kocsi- és hintó behúzó Kópál-fénymázak**, melyek az angol fénymázakkal versenyeznek, a **gyári áron.**

6-6 Raktár:
HEINDLHOFER RÓBERT
kereskedésében Zomborban.

Másolt minták rendelkezésre bocsájtatnak.

314. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, miszerint a palánkai kir. járásbírósnak 1885. évi 1744/p. számú végrehajtást elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 1885. évi 1744. számú kiküldő végzése folytán Spitzer és Kohn n. palánkai végrehajtató részére Gutleben Jakab új-palánkai lakos végrehajtást szenvedők ellen 32 frt 80 kr o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítésképpen bíróság felülfoglalt és 351 frt 50 krba becsült ingóságokra a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 3523. számú végzésével 32 frt 80 kr tőke, ennek 1884. évi december hó 4-ik napjától járó 6% kamatai s eddig összesen 38 frt 50 krban megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében Nagy István végrehajtató képviselő szóbeli jelentkezésre a végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltató s felülfoglaltatók javára is, amennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. c. 103. §-ára, az árverésnek Német-Palánka község-házánál és Ó-Palánkán a malomnál leendő megtartására határnapul **1887. évi október hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság felülfoglalt szobabutor, deszkák, hajómalom stb. legtöbbet ígérőnek, az idézett t. c. 108. §-ában megállapított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alul is el fog adni. Egyszermind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott törve. 111. és 112. §-ai értelmében az árverés kezdetéig alulírt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Palánkán, 1887. évi szeptember hó 23-án.

Haba István,
kir. bírósági végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt királyi bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, miszerint a zombori királyi törvényszéknek 1886. évi 836. polg. számú végrehajtást elrendelő és a palánkai királyi járásbírósnak 1886. évi 633. p. számú kiküldő végzése folytán a hódásági takarékpénztár végrehajtató részére, Basits Áekó, Proties István, Milovánov Pávó, Radonits Vászsa és Basits Steván tovarisovai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 300 frt o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítés képen bíróság le- és felülfoglalt 713 frt 50 krba becsült ingóságokra a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 2857/p. 1887. számú végzésével 300 frt tőke, ennek 1885. évi október 20-ik napjától járó 6% kamatai 9 frt 53 kr óvási, 1 frt 3/4 váltódíj s eddig összesen 133 frt 90 krban megállapított költség iránt a további kielégítési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében Turszki I. Gyula hódásági ügyvéd végrehajtató képviselőjének írásbeli jelentkezésre az 1244/p. 1886. és 3864/p. 1886. számú végrehajtási jegyzőkönyvek alapján végrehajtató, foglaltatók és felülfoglaltatók javára is, amennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. c. 103. §-ára, az árverésnek Basits Stevánál lefoglalt ló, koesi, tehén, borjú, lószerszám, kendermag, kukorica és hordó Német-Palánka község-házánál **1887. évi október 19-én délelőtti 9 órákor**, Basits Áekó, Proties István, Milovánov Pávó és Radonits Vászánál le- és felülfoglalt szobabutor, ló, koesi, bor, kender, gabona stb. Tovarisoava község-házánál **1887. évi október 20-án délelőtti 9 órára** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt és felülfoglalt fennebb megnevezett ingóságok a legtöbbet ígérőnek, az idézett t. c. 108. §-ában megállapított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alul is elfognak adni.

Egyszermind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott törve. 111. és 112. §-ai értelmében az árverés kezdetéig alulírt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Palánkán, 1887. október hó 5-én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

Sírkoszorúk és sírlámpák.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségének

SÍRKOSZORÚIM

és

sírlámpáim

nagy választékú raktárát szives figyelmébe ajánlani

a legjutányosabb áron.

GOLDFAHN SÁNDOR

fútea, Falcione Lórinca ur házában.

2292. szám.
1887.

Csöves-kukorica eladási hirdetmény.

Az alulírt erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy a magas kinestár tulajdonát képező, Bezdán kozorai, apatini, dorozslói, plávnai és palánkai görékben beraktározott csöves kukorica az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában **folyo évi október hó 28-án délelőtti 9 órákor** kezdendő árverésen, felsőbb jóváhagyás kikötésével, a legtöbbet ígérőknek eladatni fog.

Szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok az árverező bizottságnál beadhatók.

Apatin, 1887. október 9-én.

M. kir. erdőhivatal.